

2812/86

Proefstation voor de Bloemisterij
Linnaeuslaan 2a
1431 JV Aalsmeer, tel. 02977-26151

Gebbruikswaardeonderzoek

CYMBIDIUM

Intern Verslag nr. 11
Project 804-0

Ir. A. de Gelder
RIVRO/Proefstation Aalsmeer
Tettie de Jong, Stagiaire HTuS,
Utrecht
maart 1986

aug. 86

Prijs f. 5,-

Interne verslagen zijn te bestellen door storting van de kosten op girorekening
174855 ten name van Proefstation voor de Bloemisterij.

2200212

INHOUD

1. Inleiding	3
2. Gebruikswaarde-bepalende eigenschappen.	3
3. Werkwijze.	4
4. Resultaten en conclusies.	5
- rasbeschrijvingen	10
5. Aanbevelingen.	15
Literatuur	15
Bijlage	

1. Inleiding

De Cymbidium is een van de twintig belangrijkste snijbloemen in Nederland. Het sortiment is groot. Een lijst van de VBN omvat ruim 150 namen van kleinbloemige Cymbidiums en meer dan 400 namen van grootbloemige Cymbidiums. Een teler heeft meestal een breed sortiment. Hierdoor bereikt hij een gespreide produktie met meerdere kleuren. Voor de afzet hiervan worden verschillende verpakkingswijzen gebruikt. Een belangrijk deel wordt gemengd geveild, waarbij meerdere kleuren ofwel rassen in een doos gaan. Toename van de afzet van op ras verpakte Cymbidiums vergroot de mogelijkheid van specialisatie en beperking van het sortiment per bedrijf.

Om een goede sortimentskeuze te maken is het nodig om van alle rassen de belangrijkste eigenschappen te kennen. Vanuit de NTS is daarom herhaaldelijk op gebruikswaarde-onderzoek Cymbidium aangedrongen.

Om de gebruikswaarde van rassen te kunnen beoordelen dient eerst omschreven te worden welke eigenschappen deze waarde bepalen (Hoofdstuk 2). Daarna moet er een methode beschreven worden om de eigenschappen te bepalen (Hoofdstuk 3). Bij de start van het gebruikswaarde-onderzoek is het niet zinvol en mogelijk om het gehele sortiment hierin te betrekken. De resultaten vermelden daarom een beperkt sortiment (Hoofdstuk 4).

Verder onderzoek is zinvol, mits een aantal wijzigingen worden aangebracht in de werkwijze (Hoofdstuk 5).

2. Gebruikswaarde-bepalende eigenschappen

Een Cymbidiumras beoordelen is het beoordelen van een groot aantal eigenschappen. Belangrijke eigenschappen zijn wel eens beschreven, maar een gedetailleerd overzicht ontbreekt.

In overleg met een teler, een voorlichter en de gewasspecialist is een lijst van eigenschappen opgesteld. Deze lijst is voor commentaar toegezonden aan de landelijke commissie NTS-orchideeën en de beoordelingscommissie Cymbidium. Deze lijst zag er na verwerking van het commentaar als volgt uit.

Algemene eigenschappen

- a. produktie in aantal takken/bloemen per m² (bruto)
- b. aantal takken per bulb
- c. bloeitijdstip
- d. spreiding in bloei
- e. invloed van leeftijd/substraat/scheuren/herkomst op de ontwikkeling van de plant.

Planteigenschappen

- a. plantvolume - bulbgrootte
- bladlengte
- bladstand
- b. wortelsterkte
- c. gevoeligheid voor scheutrot
- d. gevoeligheid voor takvergroeiing
- e. gevoeligheid voor bloemverdrotting
- f. gevoeligheid voor knopbreuk
- g. groeikracht

Takeigenschappen

- a. stand van de tak op de plant
- b. houdbaarheid van de tak afhankelijk van:
 - de afschrijvingscriteria - knikken van de tak
 - krimpen van de bloemen
 - slaphangen van de bloemenen het verkleuren van bloem of lip
- c. lengte / lengte van het met bloemen bezette gedeelte
- d. aantal bloemen
- e. bloembezetting
- f. stevigheid
- g. gevoeligheid voor takbreuk
- h. gevoeligheid voor knopruif
- i. gevoeligheid voor slappe toppen

Bloemeigenschappen.

- a. houdbaarheid van de bloem, afhankelijk van het afschrijvingscriterium, het krimpen van de bloem en het verkleuren van petalen of lip
- b. bloemdiameter
- c. bloemvorm
- d. lengte bloemsteel
- e. bloemstevigheid
- f. bloemkleur
- g. gevoeligheid voor vuil of smet
- h. gevoeligheid voor beschadiging van petalen, lip of stempelkapje
- i. gevoeligheid voor verkleuring, onder andere zwarte en groene randen
- j. gevoeligheid voor het omkrullen van de petalen

Afweging van het belang van de eigenschappen ten opzichte van elkaar is een moeilijke materie. Dit rapport volstaat met het waarderen van de eigenschappen zonder een eindoordeel per ras te geven. Ook kunnen niet alle eigenschappen worden bepaald, zodat geen volledig beeld wordt verkregen.

3. Werkwijze.

De methode van waarnemen en verzamelen van gegevens is evenals de eerder beschreven eigenschappen, besproken met dezelfde teler, voorlichter en gewasspecialist. De beoordelingscommissie en de landelijke-commissie NTS-orchideeën zijn tenslotte om commentaar gevraagd.

In de gesprekken over de werkwijze is het volgende naar voren gekomen.

- Opplanting van het sortiment is onrealistisch vanwege de lange teeltduur, aanloopfase en de ruimtebehoefte.
- In de praktijk is veel informatie beschikbaar, deze moet te benutten zijn.
- Een aanzet tot benutting geven de NTS-registratiegroepen.
- Door middel van een vragenlijst en bedrijfsbezoek moet deze informatie bijeen te brengen zijn.

De actiepunten bij de werkwijze waren daarom de volgende.

- Verspreiden van een vragenlijst onder telers aangesloten bij NTS-registratiegroepen (Bijlage 1).
- Meting van lengte, bloemdiameter en aantal bloemen per tak op bedrijven door medewerkers van het onderzoek.
- Verzamelen van de vragenlijsten.
- Ordenen van de gegevens en een beschrijving maken aan de hand van de gegevens.

- Om het geheel werkbaar te houden het sortiment beperken tot 23 grootbloemige Cymbidiumrassen (Bijlage 2).
 Hieraan is door T. de Jong, stagiaire van de HTuS-Utrecht drie maanden gewerkt.

4. Resultaten en conclusies

De reacties op het verspreiden van vragenlijsten via de registratiegroepen waren overwegend positief. Vooral als de vragenlijst werd opgehaald bleken de telers bereid de gevraagde informatie te willen verstrekken. Het aantal ingevulde vragenlijsten per ras is vermeld in tabel 1. Hieruit blijkt dat de verspreiding van rassen over bedrijven zeer kan verschillen. Dat sommige rassen veel en andere rassen niet voorkomen is beïnvloed door de samenstelling van de groep van telers. De NTS-registratiegroepen hebben enigszins vergelijkbare rassen op de bedrijven. Tevens zijn vragenlijsten ingevuld voor rassen waarvoor dit niet gevraagd was, zodat voor deze rassen slechts één lijst werd ontvangen. Uit de wijze waarop de vragenlijst werd ingevuld blijkt dat de vraagstelling soms ondoorzichtig was, waardoor bij enkele vragen verwarring ontstond. (Bijlage 1).
 Meting van lengte, aantal bloemen en bloemdiameter zijn verricht aan acht kleinbloemige en tien grootbloemige rassen. De resultaten hiervan staan in tabel 2.
 De informatie, die op deze arbeidsintensieve werkwijze werd verkregen, is onvoldoende om voortzetting hiervan te rechtvaardigen.

Tabel 1. Aantal ontvangen vragenlijsten gebruikswaarde-onderzoek Cymbidium 1984-1985

Grootbloemige rassen	Aantal	Kleinbloemige rassen	Aantal
Barcelona 'Magic Wand'	7	Amesbury 'Willows'	5
Beauty Fred 'Ina'	1	Agnes Norton 'Bit-O-Honey'	2
Beauty Fred 'Marionne'	1	California Romance 'Bit of Erim'	1
Beauty Fred 'Mieke'	1	Ivy Fung 'Red Radiance'	0
Baltic Snow 'Molly'	0	King Arthur 'Salvador'	1
California 'Cascade'	4	Laoly Bug 'Drumm'	1
Christmas Beauty 'St. Francis'	9	Leodogran 'Cradlemont'	2
Dr. Lloyd Hawkinson 'Piedmont'	2	Lipper 'Autumn Splendor'	6
Eliot Rogers 'Red Beauty'	1	Mary Pinchess 'Del Rey'	3
Gymer 'Cooksbridge'	3	Mimi 'Lucifer'	7
Graet Day 'In the morning'	0	Mimi 'Wendy Brown'	3
Isle 'Glendora'	3	Ming 'Pagodah'	0
Jungfrau 'Dos Pueblos'	0	Minetta 'Green Queen'	0
Kurun 'Troubadour'	7	Minetta 'Painamint Valley'	1
La Belle 'Annabelle'	4	Oriental Legend 'Princess Rose'	8
Levis Duke 'Bella Vista'	5	Pelleas 'Tourontot'	2
Lilian Stewart 'St. Sherrie'	2	Pendragon 'Broadmoor'	6
Lionello 'Vivian Mors'	1	Pendragon 'Sikkim'	2
Madrid 'Forest King'	8	Showgirl 'Ballerina'	11
Red Beauty 'Carmen'	11	Showgirl 'Malibu'	1
Red Beauty 'Mieke'	7	Showgirl 'Mem Rosl Greer'	5
Showgirl 'Marion Miller'	1	Showgirl 'Micheline'	1
Red Beauty 'Loès'	7	Showgirl 'Pauline Frederik'	1
Trigo Royale 'Marge'	7	Starbright 'Capella'	4
Trigo Royale 'Ridgeway'	7	Sylvia Miller 'Peachy Keen'	1
Vanquard 'Mos Beauty'	10	Ulfius 'Malibu'	7

Tabel 2. Gemiddelde taklengte, aantal bloemen per tak en bloemdiameter van acht kleinbloemige en tien grootbloemige Cymbidium rassen (Gem.= gemiddelde, T = standaardafwijking)

Ras	Taklengte		Aantal bloemen		Bloemdiameter	
	in cm		per tak		in cm	
	gem	T	gem	T	gem	T
<u>kleinbloemig</u>						
Amesbury 'Willows'	39.8	6.8	19.5	3.6	8.1	0.4
California Romance 'Bit of Erin'	31.2	5.3	13.0	2.4	9.2	0.3
Ivy Fung 'Red Radiance'	27.3	4.7	15.8	3.8	8.2	0.2
Mary Pinchess 'Del Rey'	30.3	4.5	16.0	2.5	8.8	0.5
Oriental Legend 'Princess Rose'	33.6	4.7	14.8	2.7	8.6	0.5
Pendragon 'Broadmoor'	38.7	4.8	16.1	2.9	10.0	0.5
Showgirl 'Ballerina'	27.7	4.8	12.6	2.5	9.2	0.5
Showgirl 'Mem Rosl Greer'	27.5	4.6	13.8	2.6	9.8	0.6
<u>grootbloemig</u>						
Barcelona 'Magic Wand'	40.9	7.2	15.8	4.0	13.8	0.7
California 'Cascade'	37.1	7.3	16.9	4.0	12.4	0.6
Dr. Lloyd Hawkinson 'Piedmont'	27.8	4.3	10.5	2.3	13.3	0.6
Eliot Rogers 'Red Beauty'	32.6	6.9	9.3	1.8	14.5	1.1
Gymer 'Cooksbridge'	36.2	8.0	12.6	3.9	14.3	1.0
La Belle 'Annabelle'	41.3	7.2	15.6	3.3	11.7	0.5
Levis Duke 'Bella Vista'	28.1	6.4	12.9	3.4	13.0	0.6
Lilian Stewart 'St.Sherrie'	35.6	6.3	13.6	2.8	12.4	0.5
Lionello 'Vivian Mors'	30.5	5.3	10.5	2.5	13.0	0.8
Madrid 'Forest King'	42.0	10.0	14.1	4.0	13.8	0.6

Alle gegevens te zamen zijn geordend en samengevat in twee tabellen (Tabel 3 en 4). Uit deze tabellen blijkt dat de resultaten anders zijn gegroepeerd dan de eigenschappen beschreven in Hoofdstuk 2. Deze herschikking geeft een overzichtelijker beeld van de raseigenschappen. Vergelijken we de vragenlijst (Bijlage 1) met de tabellen dan blijkt dat de vragen 2, 3 en 4 niet in de tabel terugkomen. De antwoorden op deze vragen waren dermate verschillend dat een goede interpretatie niet mogelijk was. Wel belangrijk was het antwoord op vraag 2 over de leeftijd, omdat bleek dat planten die recentelijk gescheurd waren een lagere produktie gaven.

De verzamelde gegevens zijn behalve in tabelvorm ook in beschrijvingen weergegeven.

Toelichting bij Tabel 3 en 4.

Tabel 3 geeft een overzicht van raseigenschappen van kleinbloemige Cymbidiums. Tabel 4 geeft hetzelfde voor grootbloemige Cymbidiums. Bij de produktieperiode is tussen haakjes de maand met de meeste produktie vermeld. Het aantal takken per m² is gegeven als een spreidingsgebied waarbinnen de waarnemingen lagen. Hier is tussen haakjes het gemiddelde aantal vermeld. Voor kleinbloemige Cymbidiums is de meest voorkomende lengtesortering gegeven. Voor grootbloemige Cymbidiums het gemiddelde aantal bloemen per tak. Vervolgens zijn een aantal eigenschappen vermeld waarvan de betekenis van de cijfers de volgende is.

<u>Eigenschap</u>	<u>Betekenis van de cijfers of codering</u>
Houdbaarheid tak	9 : zeer goed
Houdbaarheid bloem	8 : goed
Takstevigheid	7 : vrij goed
Plantvorm	6 : redelijk/middelmatig
Wortelsterkte	5 : matig
Groeikracht	4 : zeer matig
Werkbaarheid-Totaal	3 : slecht
Aanbinden	
Oogsten	
Scheuren	
Lengte van de tak	9 : zeer lang
Bladlengte	8 : lang
	7 : vrij lang
	6 : normaal/gemiddeld
	5 : vrij kort
	4 : kort
	3 : zeer kort
Bloemdiameter	9 : zeer groot
Aantal bloemen	8 : groot
(kleinbloemige Cymb.)	7 : vrij groot
Bulbgrootte	6 : normaal/gemiddeld
	5 : vrij klein
	4 : klein
	3 : zeer klein
Bladstand	0 : opstaand
	= : halfhangend
	h : hangend

Als in de tabel geen cijfer is vermeld dan zijn er onvoldoende gegevens om een cijfer te kunnen geven.

Onder de kop: 'gevoelig voor' is aangegeven waar een ras gevoelig voor is.

TABEL 3 Overzicht van raseigenschappen
Kleinbloemige Cymbidium

RAS	KLEUR	PRODUKTIE		HOUD- BAAR- HEID	GEVOELIG VOOR															
		PERIODE (top)	AANTAL TAKKEN PER M2 (gemiddeld)		SOORTERING	BLOEM TAK	TAKSTEVIGHEID	LENGTE BLOEMEN BEZETTE TAKDEEL	AANTAL BLOEMEN PER TAK	BLOEMDIAMETER	PLANTVORM	BULBROOTTE	BLADLENGTE	BLADSTAND	WORTELSTERKTE	GROEIKRACHT	TOTAAL	AANBIDEN	OOSTEN	SCHUREN
Amesbury 'Willows'	bruin - groen	nov-jan (dec)	15-20 (18)	60	8	8	8	8	4	6	8	8	H	7	8	5	5	8	7	* SCHUTROT TAKVERHOETING TAKBREUK SLAPPE TOPPEN BLOEMVERDRING OMKRULLEN VAN DE PETALEN LIPPESCHADING GROENE RANDEN VUILLE BLOEMEN KNOP RUI SMET
Lipper 'Autumn Splendor'	creme donkere lip	nov-feb (dec)	12-33 (22)	50	9	9	8	8	7	7	7	7	H	8	8	8	8	8	7	* TAKVERHOETING
Mary Pinchess 'Del Rey'	creme - geel	nov-feb (dec)	22-31 (25)	6	6	6	6	6	7	7	6	8	0	6	6	8	6	8	6	* TAKVERHOETING
Mimi 'Lucifer'	donker - bruin	nov-jan (dec)	5-20 (13)	40- 50	8	7	8	8	7	7	6	6	=	8	8	6	8	7	6	* TAKVERHOETING
Mimi 'Wendy Brown'	donker - bruin	okt-jan (dec)	29-44 (38)	40- 50	8	8	8	8	9	9	6	8	0	8	8	8	8	8	8	* TAKVERHOETING
Oriental Legend 'Princess Rose'	rose	nov-feb (dec)	14-22 (18)	60	6	5	6	6	6	6	6	8	H	6	7	6	6	7	7	** TAKVERHOETING SLAPPE TOPPEN
Pendragon 'Broadmoor'	creme-wit	sep-jan (nov)	11-20 (17)	60	8	8	8	6	7	6	8	8	H	5	6	7	6	8	7	* TAKVERHOETING
Showgirl 'Ballerina'	creme - rose donkerrose lip	nov-apr (dec)	20-35 (25)	50	8	8	4	4	6	8	6	6	H	7	8	8	7	8	7	* TAKVERHOETING
Showgirl 'Mem Rosl Greer'	creme - wit	nov-apr (dec)	19-30 (24)	50- 60	8	6	7	7	7	8	6	6	H	7	8	8	8	7	8	* TAKVERHOETING
Starbright 'Capella'	rose	nov-jan (dec)	10-23 (16)	60- 70	6	8	8	8	8	8	6	8	0	8	8	8	6	7	8	
Ulfius 'Mailbu'	creme - rose	okt-feb (dec)	15-30 (23)	50	6	8	8	8	8	8	6	6	0	6	6	8	8	8	8	* TAKVERHOETING

Ras beschrijvingen

KLEINBLOEMIGE RASSEN

Amesbury 'Willows'

Am 'Willows' is een bruin-groene kleinbloemige Cymbidium met een goede houdbaarheid. De stevigheid van de tak is goed. Het met bloemen bezette takgedeelte is lang. Het aantal bloemen per tak is groot, maar de bloemdiameter is klein.

De produktie loopt van november tot en met januari. De top ligt rond de jaarwisseling. Het aantal takken varieert van 15 tot 20 per m² met een gemiddelde van 18 takken. De meest voorkomende lengtesortering is 60 cm. De vorm van de plant is redelijk. De plant heeft grote bulben. Het lange blad is hangend. De wortelsterkte is vrij goed. De plant vertoont een goede groeikracht. De werkbaarheid is matig. Het aanbinden gaat matig. Het oogsten gaat goed en de planten zijn vrij goed scheurbaar.

Am 'Willows' vertoont soms knopruï.

Lipper 'Autumn Splendor'

Lip 'Autumn Splendor' is een creme kleinbloemige Cymbidium met een donkere getekende lip. De takstevigheid is zeer goed.

De produktie valt in de maanden november tot en met februari. De hoofdbloei valt in december. Het aantal takken varieert van 12 tot 33 per m². Het gemiddelde is 22 takken per m². De meest voorkomende lengtesortering is 50 cm. De plantvorm is vrij goed. De bulb is vrij groot. Het hangende blad is vrij lang. De wortelsterkte is goed, evenals de groeikracht en de werkbaarheid.

Lip 'Autumn Splendor' vertoont soms knopruï en takbreuk.

Mary Pinchess 'Del Rey'

M Pi 'Del Rey' is een crème-gele kleinbloemige Cymbidium. De tak heeft een goede stevigheid en is redelijk houdbaar. Het met bloemen bezette takgedeelte heeft een normale lengte, een gemiddeld aantal bloemen met een normale bloemdiameter.

De produktie loopt van november tot februari met een top rond de jaarwisseling. Het aantal takken varieert van 22 tot 31 per m² met een gemiddelde van 25 takken.

De vorm van de plant is vrij goed. De plant heeft bulben van normaal formaat. Lang opstaand blad. Een redelijke wortelsterkte en groeikracht. De werkbaarheid is goed. Het aanbinden gaat redelijk.

Mimi 'Lucifer'

Mim 'Lucifer' is een donkerbruine Cymbidium die behoort tot het kleinbloemige sortiment. De tak is goed houdbaar en de stevigheid is vrij goed.

De produktie komt in de maanden november tot en met januari. De hoofdbloei valt in december. De meeste takken gaan in de sorteringen 40 en 50 cm.

Het aantal takken per m² varieert van 5 tot 20, met een gemiddelde van 13. De plant heeft een vrij goede vorm. De bulben hebben een normale grootte. Het blad is van gemiddelde lengte en is halfhangend. De wortelsterkte en groeikracht zijn goed. De werkbaarheid is redelijk.

Mim 'Lucifer' vertoont in januari omkrullende petalen.

Mimi 'Wendy Brown'

Mim 'Wendy Brown', een donkerbruine kleinbloemige Cymbidium, heeft een goede houdbaarheid. De stevigheid van de tak is goed.

De produktieperiode is van oktober tot en met januari. De topproduktie valt in december. De produktie varieert van 29 tot 44 takken per m² met een gemiddelde van 38 takken per m². Het merendeel valt in de sorteringsklassen 40 en 50 cm. De plantvorm is zeer goed. Het blad is lang en opstaand. De bulben zijn van normale omvang. De groeikracht en de wortelsterkte zijn goed. De werkbaarheid

zowel voor aanbinden, oogsten als scheuren is goed.
Mim 'Wendy Brown' vertoont in januari omkrullende petalen.

Oriental Legend 'Princess Rose' (ORW)

O L 'Princess Rose' is een roze, kleinbloemige Cymbidium met een matig stevige tak. De houdbaarheid is redelijk. Het met bloemen bezette takgedeelte heeft een normale lengte. Het aantal bloemen is normaal met een gemiddelde bloemdiameter. De produktie valt in de maanden november tot en met februari met meestal een top in december. Het aantal takken varieert van 14 tot 22 per m². Het gemiddelde bedraagt 18 takken. De taklengte is overwegend 60 cm. De vorm van de plant is redelijk. Lang hangend blad. De bulben zijn van normale grootte. De wortelsterkte is redelijk. De groei­kracht is vrij goed. Deze cultivar heeft een redelijke werkbaarheid. Bij vervroeging treedt er bloemverdroging op. Een veel voorkomend probleem zijn de slappe toppen.

Pendragon 'Broadmoor'

Pen 'Broadmoor' is een crème-witte kleinbloemige Cymbidium waarvan de houdbaarheid en de stevigheid van de tak goed zijn. Het met bloemen bezette takgedeelte is lang. Het aantal bloemen is normaal. De bloem­diameter is vrij groot.

De produktieperiode is september tot en met januari met een top in november. Het aantal takken varieert van 11 tot 20 per m² met een gemiddelde van 17 takken. De taklengte is overwegend 60 cm.

De planten hebben grote bulben, lang hangend blad en een redelijke vorm. De wortelsterkte is matig en de groei­kracht is redelijk. De werkbaarheid is vrij goed, hierbij is het oogsten goed uit te voeren.

Na de jaarwisseling treden er slappe toppen op.

Showgirl 'Ballerina' (703)

S 'Ballerina' is een crème-roze Cymbidium met een donkerroze lip behorend tot het kleinbloemige sortiment. De houdbaarheid is goed. De stevigheid van de tak is goed. Het met bloemen bezette takgedeelte is kort. Een klein aantal bloemen per tak. De bloemen hebben een normale diameter.

De produktie is zeer gespreid en kan vallen in de maanden november tot en met april. De produktieperiode duurt 10 tot 15 weken. Het aantal takken varieert van 20 tot 35 per m² met een gemiddelde van 25. De meest voorkomende lengte is 50 cm.

De plantvorm is goed. De bulb is normaal van grootte. Hangend blad van normale lengte. Een vrij goede wortelsterkte. De groei­kracht en de werkbaarheid zijn goed.

S 'Ballerina' heeft veel last van takbreuk.

Showgirl 'Mem Rosl Greer' (727)

S 'Mem Rosl Greer' is een crème-witte kleinbloemige Cymbidium met een goede houdbaarheid. De stevigheid van de tak is redelijk. Het met bloemen bezette takgedeelte is vrij lang. De bloemen zijn vrij groot.

De produktie bedraagt 19 tot 30 takken per m² met een gemiddelde van 24. De lengtesortering is overwegend 50 en 60 cm. De produktie is zeer gespreid en kan vallen in de maanden november tot en met april. De produktieperiode heeft een lengte van 10 tot 12 weken.

De vorm van de plant is goed. De bulben zijn van normale grootte. Het blad is normaal van lengte en hangend. De wortelsterkte is vrij goed. De groei­kracht en werkbaarheid van deze cultivar zijn goed.

Slappe toppen zijn een probleem bij S 'Mem Rosl Greer'

Starbright 'Capella'

St. 'Capella' is een roze kleinbloemige Cymbidium met een goede takstevigheid. De houdbaarheid is redelijk.

De produktie valt in de maanden november tot en met januari. De hoofdbloei is

in december. Het aantal takken varieert van 10 tot 23 per m² met een gemiddelde van 16 takken per m². De meest voorkomende lengtesorteringen zijn 60 en 70 cm. De plant heeft een goede vorm met bulben van normale grootte. Het blad is lang en opstaand. De wortelsterkte en groeikracht zijn goed. De werkbaarheid is goed.

Ulfius 'Malibu'

U 'Malibu' is een crème-roze kleinbloemige Cymbidium met een redelijke houdbaarheid. De takstevigheid is goed.

De produktie valt in de maanden oktober tot en met februari. De hoofdbloei valt rond de jaarwisseling. Het aantal takken varieert van 15 tot 30 per m² met een gemiddelde van 23 takken per m². De lengte is ongeveer 50 cm.

De vorm van de plant is goed. Het blad is normaal van lengte en opstaand. De bulben hebben een normale grootte. De wortelsterkte en groeikracht zijn redelijk, de werkbaarheid is goed.

Bij U 'Malibu' komen aan het eind van de oogstperiode zowel omkrullen van de petalen als takvergroeiing voor.

GROOTBLOEMIGE RASSEN

Barcelona 'Magic Wand'

Bar 'Magic Wand' is een grootbloemige crème Cymbidium. De houdbaarheid van de bloem en tak zijn goed. De takstevigheid is goed.

De produktie valt in de periode januari tot en met april. De hoofdbloei is eind maart-begin april. Het aantal geogste takken varieert van 9 tot 17 per m². Het gemiddelde aantal is 12. Per tak zijn er gemiddeld 16 bloemen. De takken en het met bloemen bezette gedeelte hiervan zijn vrij lang. De bloemen zijn vrij groot.

De plant heeft een goede vorm met grote bulben. Lang, half opstaand blad. De groeikracht en wortelsterkte zijn vrij goed. De werkbaarheid is matig. Gelet op de onderdelen gaat het aanbinden matig, het oogsten goed en het scheuren goed. Bar 'Magic Wand' vertoont soms het omkrullen van de petalen.

California 'Cascade'

Cal 'Cascade' is een grootbloemige crème-witte Cymbidium. De tak is redelijk houdbaar. De bloem is matig houdbaar. De takstevigheid is goed.

De produktie valt in de maanden maart tot en met mei, met een top eind april-begin mei. De produktie bedraagt ongeveer 13 takken per m² met gemiddeld 17 bloemen per tak. De bloemen zijn vrij klein.

De plantvorm is zeer goed. De bulben zijn groot. Het opstaande blad heeft een normale lengte. Wortelsterkte en groeikracht zijn goed. De werkbaarheid is vrij goed.

De bloemen zijn gevoelig voor vuil.

Christmas Beauty 'St. Francis' (CBF)

C B 'St Francis' is een grootbloemige roze Cymbidium met een donkere lip. De stevigheid van de tak is goed.

De produktie valt grotendeels in de maanden oktober tot en met januari met een piek in december. De produktie varieert van 6 tot 17 takken per m². Gemiddeld is dit 12 takken, wat staat voor 144 bloemen.

De plantvorm is goed, de bulbgrootte normaal. C B 'St Francis' heeft vrij lang, halfhangend blad. De wortelsterkte is redelijk en de groeikracht is vrij goed. De werkbaarheid is goed.

Het ras is gevoelig voor scheutrot en beschadiging van de lip. Ook takvergroeiing komt regelmatig voor.

Isle 'Glendora'

I 'Glendora' is een groene Cymbidium met een zachtgespikkelde lip, die bij het grootbloemige sortiment hoort. De stevigheid van de tak is redelijk.

De produktie loopt van half oktober tot en met december met de top in de eerste helft van december. De produktie is ongeveer 10 takken per m² met gemiddeld 14 bloemen per tak.

De plantvorm is redelijk. De bulben zijn vrij groot. Het blad is opstaand en van normale lengte. De wortelsterkte en groeikracht zijn redelijk. De algehele werkbaarheid is redelijk. Het scheuren gaat over het algemeen goed.

Een veel voorkomend probleem zijn de slappe toppen van de tak. Daarnaast worden problemen met scheutrot, knopruï en beschadiging van de lip waargenomen.

Kurun 'Troubadour' (KE)

K 'Troubadour' is een roze grootbloemige Cymbidium. De houdbaarheid van de tak en bloem zijn redelijk. De takstevigheid is goed.

De produktie valt in de maanden september tot en met januari met een top in december. De produktie varieert van 10 tot 18 takken per m². Gemiddeld bedraagt de produktie 16 takken per m², ofwel ongeveer 200 bloemen.

De plantvorm is vrij goed. De bulben zijn vrij klein. Het blad is halfhangend en van normale lengte. De wortelsterkte en groeikracht zijn matig. De werkbaarheid van deze cultivar is goed.

Vooraf vroeg in het seizoen heeft K 'Troubadour' last van verkleuring (groene randen). Smet en vuile bloemen komen ook als probleem voor. Mede door de kleur van de bloem komen deze problemen snel tot uiting.

La Belle 'Annabelle'

L B 'Annabelle' is een roze grootbloemige Cymbidium. De lip is donkerder dan de petalen. De houdbaarheid van de tak en bloem zijn goed. De takstevigheid is zeer goed.

De produktie valt in de periode februari tot en met april. Het met bloemenbezette takgedeelte is vrij lang. De bloemen zijn vrij klein. Het aantal takken is ongeveer 10 per m² met gemiddeld 14 bloemen per tak.

De plantvorm is goed. De bulben zijn van normale grootte. Het opstaande blad heeft een gemiddelde lengte. Groei-kracht en wortelsterkte zijn goed. De werkbaarheid is goed.

Levis Duke 'Bella Vista'

L D 'Bella Vista' is een groen-crème grootbloemige Cymbidium. De houdbaarheid van tak en bloem zijn goed. De takstevigheid is goed.

De produktie valt in de periode maart tot en met mei. De top ligt in april. Het aantal takken varieert van 7 tot 13 per m², met ongeveer 10 bloemen per tak.

Het met bloemen bezette takgedeelte is kort. De bloemen, die een normale grootte hebben, staan dicht bij elkaar op de tak.

De plantvorm is redelijk. De bulben zijn vrij groot. Het hangende blad heeft een gemiddelde lengte. De wortelsterkte en groei-kracht zijn redelijk. De werkbaarheid is redelijk. Daarbij gaat het aanbinden matig en het oogsten goed.

Madrid 'Forest King'

Mad 'Forest King' is een groene grootbloemige Cymbidium met een rode lip. De houdbaarheid van de tak is goed en van de bloem redelijk. De takstevigheid is matig.

De produktie valt in de maanden maart tot en met mei. April is de hoofdbloei-periode. De produktie varieert van 10 tot 15 takken per m² met ongeveer 13 bloemen per tak. Het met bloemen bezette takgedeelte is vrij lang. De bloemen zijn vrij groot.

De plant heeft een goede vorm. De bulben zijn van normale grootte. Het blad is half opstaand en vrij lang. Groei-kracht en wortelsterkte zijn goed. De werkbaarheid is goed, waarbij het aanbinden redelijk gaat.

Mad 'Forest King' heeft last van slappe toppen.

Red Beauty 'Carmen'

R B 'Carmen' is een rode grootbloemige Cymbidium met een redelijk stevige tak. De bloem heeft een goede houdbaarheid.

De produktie valt in de maanden november tot en met januari en varieert van 10 tot 20 takken. Het gemiddelde is 17 takken ofwel 225 bloemen per m².

De vorm van de plant is vrij goed. De bulben zijn vrij klein. Het blad is normaal van lengte en opstaand. De wortelsterkte is redelijk en de groeikracht is goed. De werkbaarheid wordt als goed ervaren.

R B 'Carmen' is gevoelig voor scheutrot en heeft last van slappe toppen.

Red Beauty 'Loes'

R B 'Loes' is een rode Cymbidium uit het grootbloemige sortiment. De stevigheid van de tak is goed.

De produktie valt voor het grootste gedeelte in de maanden november, december en januari. De hoofdbloei valt begin december. De produktie varieert van 10 tot 15 takken per m² met een gemiddelde van 12 takken. Per tak zijn er gemiddeld 14 bloemen.

De plantvorm is goed. De bulben zijn vrij groot en het blad is lang en opstaand. De wortelsterkte en groeikracht zijn goed. De werkbaarheid is goed.

R B 'Loes' is gevoelig voor scheutrot. Vroeg in het seizoen kunnen er vuile bloemen ontstaan.

Red Beauty 'Mieke'

R B 'Mieke' is een lichtroze grootbloemige Cymbidium met een donkere lip. De tak heeft een matige stevigheid. De bloem is redelijk houdbaar.

De produktie bedraagt ongeveer 12 takken per m² met gemiddeld 12 bloemen per tak en valt in de maanden november tot en met januari. De top ligt rond de jaarwisseling.

De plantvorm is goed. De bulbgrootte is normaal evenals de bladlengte. Het blad is opstaand. De wortelsterkte is vrij goed. De groeikracht en werkbaarheid zijn goed.

Slappe toppen zijn een algemeen probleem. R B 'Mieke' is gevoelig voor scheutrot.

Trigo Royale 'Marge'

T R 'Marge' is een crème-gele grootbloemige Cymbidium. De houdbaarheid van de tak is goed. De bloem is redelijk houdbaar. De stevigheid van de tak is goed tot zeer goed.

De produktie valt vroeg en wel in de maanden september tot en met november. Per m² worden er 7 tot 10 takken, met per tak ongeveer 10 bloemen geproduceerd.

Het ras heeft een redelijke plantvorm, met bulben van normale grootte. Het blad is hangend en normaal van lengte. De wortelsterkte is vrij goed. Het gewas heeft een goede groeikracht. De werkbaarheid is redelijk, waarbij het aanbinden redelijk gaat en het oogsten goed.

T R 'Marge' heeft veel last van takbreuk en is gevoelig voor vuile bloemen.

Trigo Royale 'Ridgeway'

T R 'Ridgeway' behoort tot het grootbloemige Cymbidium-sortiment en is wit van kleur. De houdbaarheid van de tak is redelijk. De bloem is matig houdbaar. De stevigheid van de tak is zeer goed.

De produktie valt in november en december. De produktie varieert van 4 tot 13 takken per m². Het aantal bloemen is ongeveer 11 per tak.

De plantvorm is goed. Het blad heeft een normale lengte en is halfhangend. De bulb heeft de normale grootte. De wortelsterkte en groeikracht zijn goed. De werkbaarheid is redelijk.

T R 'Ridgeway' heeft veel last van takbreuk en is gevoelig voor knopruï en smet.

Vanguard 'Mas Beauty'

Va 'Mas Beauty' is een lichtgroene grootbloemige Cymbidium met een rode lip. De stevigheid van de tak is zeer goed. De houdbaarheid van bloem en tak is redelijk.

De produktie varieert van 10 tot 16 takken per m² en valt in de maanden oktober

tot en met januari. Het aantal bloemen per tak is gemiddeld 11. De plant heeft een vrij goede vorm. De bulbgrootte en de lengte van het blad zijn normaal, het blad is opstaand. De wortelsterkte en groeikracht zijn redelijk. Het ras heeft een goede werkbaarheid, hierbij gaat het aanbinden redelijk en het oogsten goed.

Va 'Mas Beauty' is gevoelig voor scheutrot.

5. Aanbevelingen

Voortzetting van het onderzoek door middel van vragenlijsten is zinvol. Aparte metingen van bloemdiameter en dergelijke is niet aan te raden. Bij voortgang geen beperking aanbrengen in het sortiment. Alle telers bekend bij de VBN, schriftelijk benaderen om mee te doen en vragenlijsten toesturen. Waar nodig de vragenlijsten ophalen.

De vragenlijst grondig herzien uitgaande van de tabellen 3 en 4.

Literatuur

- Cymbidium: kanttekeningen bij het sortiment.
Vakblad voor de Bloemisterij 37 (1982) 10:50-53
- J. Reerds e.a. Teelt van Cymbidium
Bloemeteeltinformatie nr. 26 - 1983
- D. Timmerman - Mijn favoriete Cymbidium top-tien -
Orchideeën 1983-1984 - meerdere nummers
- VBN - Aanvoerschrift Cymbidium 1983

Vraag 7 Hoe is de plantvorm?

slecht	matig	redelijk	goed	zeer goed
--------	-------	----------	------	-----------

Hoe is de bulbgrootte?

klein	gemiddeld	groot
-------	-----------	-------

Hoe is de bladlengte?

kort	gemiddeld	hoog
------	-----------	------

Hoe is de bladstand?

opstaand	hangend
----------	---------

Vraag 8 Hoe is de wortelsterkte?

slecht	redelijk	goed
--------	----------	------

Hoe is de groeikracht?

slecht	redelijk	goed
--------	----------	------

Vraag 9 Hoe is de werkbaarheid van het ras?

slecht	matig	redelijk	goed	zeer goed
--------	-------	----------	------	-----------

Hoe gaat het aanbinden?

slecht	redelijk	goed
--------	----------	------

Hoe gaat het oogsten?

slecht	redelijk	goed
--------	----------	------

Hoe gaat het scheuren?

slecht	redelijk	goed
--------	----------	------

Vraag 10 Hoe is de stevigheid van de tak?

slecht	matig	redelijk	goed	zeer goed
--------	-------	----------	------	-----------

Vraag 11 Komt een van de volgende problemen voor?

☐	scheutrot
☐	takvergroeiing
☐	bloemverdroging
☐	knopbreuk
☐	takbreuk
☐	knoprui
☐	slappe toppen
☐	smet
☐	vuile bloemen
☐	beschadiging van petalen
☐	beschadiging van lip
☐	beschadiging stempelkapje
☐	zwarte randen
☐	verkleuring (groene randen)
☐	omkrullen petalen (rolblad)

Zijn er nog opmerkingen over de cultivar, die U van belang acht, in verband met de gebruikswaarde?

Lijst met cultivars voor het gebruikswaardeonderzoek

Grootbloemige cultivars

1. Barcelona 'Magic Wand'
2. Beauty Fred
3. Baltic Snow 'Molly'
4. California 'Cascade'
5. Christmas Beauty 'St. Francis'
6. Dr. Lloyd Hawkinson 'Piedmont'
7. Eliot Rogers 'Red Beauty'
8. Gymer 'Cooksbridge'
9. Great Day 'In the morning'
10. Isle 'Glendora'
11. Jungfrau 'Dos Pueblos'
12. Kurun 'Troubadour'
13. Lionello 'Vivian Mors'
14. La Belle 'Annabelle'
15. Levis Duke 'Bella Vista'
16. Lillian Stewart 'St. Sherrie'
17. Madrid 'Forest King'
18. Red Beauty 'Carmen'
19. Red Beauty 'Mieke'
20. Red Beauty 'Loes'
21. Trigo Royale 'Marge'
22. Trigo Royale 'Ridgeway'
23. Vanquard 'Mas Beauty'

Kleinbloemige cultivars

1. Amesbury 'Willows'
2. Agnes Norton 'Bit-O-Honey'
3. California Romance 'Bit of Erin'
4. Ivy Fung 'Red Radiance'
5. Lipper 'Autumn Splendor'
6. Lady Bug 'Drumm'
7. Mimi 'Lucifer'
8. Mimi 'Wendy Brown'
9. Ming 'Pagodah'
10. Minetta 'Green Queen'
11. Minetta 'Painamint Valley'
12. Oriental legend 'Princess Rose'
13. Pendragon 'Broadmoor'
14. Showgirl 'Mem Rosl Greer'
15. Showgirl 'Ballerina'
16. Starbright 'Capella'
17. Sylvia Miller 'Peachy Keen'
18. Ulfius 'Malibu'
19. Mary Pinchess 'Del Ray'